

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2813
Tarih : 22.06.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 24.06.2019 16:03
Sayı: -120.10-E.00000492522

E.00000492522

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gediz Havzasında ve havzaya ismini veren Gediz Nehrinde; Ekolojik yıkımlara neden olan, insan sağlığı için ciddi tehditler oluşturan, içme suyuna, tarıma, hayvancılığa, doğal alanlara büyük zararlar veren toprak ve su kirliliği mevcuttur. Gediz Havzası'nın ve Gediz Nehrinin kirliliğinin önlenmesi, temizlenmesi, korunması, bölgede bulunan madenlerin, sanayi tesislerinin verdiği zararların açığa çıkartılması, sularda bulunan tehlikeli miktardaki kimyasal maddelerin oranlarının düşürülmesi için gerekli tedbirlerin alınması, kalıcı bilimsel çalışmaların yapılması ve bu amaçla hazırlanan projelerin bir an önce uygulamaya konulması amacıyla Anayasanın 98.Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105.maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

E.00000492522

GEREKÇE

Gediz Havzası, sularını Gediz Nehri ve kolları vasıtasıyla Ege Denizi'ne boşaltan, Kuzey Ege, Susurluk ve Küçük Menderes Havzaları arasındaki 17,500 km² alanı kaplamaktadır. Havza, kuzeyde Kuzey Ege ve Susurluk Havzalarının güney sınırını oluşturan Kara, Dumanlı, Kılıç, Karaoğlan, Demirci, Simav; doğuda Murat, Koca, Kışla, Umurbaba, Uysal; güneyde Çal, Çulha, Bozdağ, Çatma, Çallıbaba, Mamut, Nif ve Yamanlar Dağı su ayırım hattına ve batıda Ege Denizi'ne kadar uzanmaktadır. Gediz Havzası sınırları içerisinde Manisa, İzmir, Kütahya ve Uşak illeri yer almaktadır. Havzaya ismini veren Gediz Nehri'nin 175 km'si Manisa ili, 40 km'si Kütahya ili, 25 km'si Uşak ili, 35 km'si ise İzmir ili topraklarında bulunmaktadır. Havzada su talebinin yaklaşık %80'i tarımsal sulama amaçlıdır. İzmir ve Manisa illerinin içme suyunun büyük kısmı Gediz Havzasından karşılanmaktadır. Havza, Gediz Nehri'nin oluşturduğu çok verimli ova topraklarına ve tarıma elverişli bir iklime sahip olduğundan, Ege Bölgesi tarımında ilk sırada yer almaktadır. İzmir ilinin sanayi tesislerinin yer aldığı Kemalpaşa ve Menemen ilçeleri de Gediz Havzası içerisinde yer almaktadır. Bölgede gıda sektörü ilk sırayı almakta olup, havzanın verimli topraklarında yetişen tarımsal ürünler işlenmektedir.

Gediz Havzası'nda, endüstriyel faaliyetler, Organize Sanayi Bölgelerinin denetimsiz atıkları, tarımsal faaliyetlerde gübre ve pestisit kullanımı, hızla artan nüfusun evsel atıkları, kirli suları, bölgede bulunan alabalık çiftlikleri, maden ocakları, kum ocakları, artan jeotermal faaliyetler, havza yakınında bulunan taş ocakları nedeniyle yüzey suları ve yeraltı suları kirlenmekte, su kalitesi bozulmaktadır. Yörede, toprakta ve suda ağır metal miktarının yüksek olması endüstriyel kaynaklı deşarjin bulunduğunu göstermektedir. Bunca olumsuzluğa rağmen yeni yapılmak istenen maden ocakları için ÇED gerekli değil kararı bulunmakta, yöre halkı bu konuda hukuksal mücadele vermek zorunda kalmaktadır. Sonbahar mevsiminde yağışların artması ile Gediz Nehrine daha fazla organik ve inorganik yük karışmaktadır.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, 14 Ağustos 2018 tarihinde İzmir ve Manisa Valiliklerine yazı göndererek; Gediz Havzası yeraltı sularında yapılan çalışmalarda; jeotermal faaliyetlerin yoğun olarak gerçekleştirildiği alanlarda arsenik başta olmak üzere metal ve yarı metal oranlarının içme/kullanma sularında limitlerin çok üstünde olduğunun ortaya çıktığını ve jeotermal ve maden ruhsatı verilmemesi gerektiğini belirtmiştir. İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik gereği içme sularında arsenik sınır değerinin 10 ppb'den büyük olmaması gerekmektedir. Gediz Havzasında 2015-2017 yılları arasında yapılan çalışmalarda yeraltı sularındaki arsenik oranının 39.7 ppb olarak tespit

E.00000492522

edilmiştir. Su Yönetimi Genel Müdürlüğünün verdiği bu rakamlarla yeraltı suların edilen arsenik oranı içme suyu kriterlerine göre 300 kat, "aşılmaması gereken doğal arka plan" olarak belirtilen değerin ise 75 katından fazla olduğu anlaşılmaktadır. İçme/kullanma sularındaki arsenik oranının yüksekliği başta kanser olmak üzere çeşitli sağlık sorunlarına yol açmakta, tarım ürünlerine ve doğal bitki örtüsüne zarar vermektedir. Alaşehir ve Salihli arasında yer alan bölgede gerçekleştirilen sondaj çalışmalarında yer altı sularının 4.sınıf olduğu da tespit edilmiştir. Gediz Nehri'nin kirliliği Uşak ve Kütahya'dan başlayıp, İzmir'e kadar devam etmektedir. Nehirdeki Kirlilik, çevre ve halk sağlığı açısından büyük tehdit oluşturmaktadır. Ekolojik tahribatlar nedeniyle balık türleri, biyoçeşitlilik de yok olmaya başlamıştır. Kirli sularla yapılan tarımsal sulama nedeniyle bölgede kanser vakaları da artmıştır.

Ekolojik yıkımlara neden olan, insan sağlığı için ciddi tehditler oluşturan, içme suyuna, tarıma, hayvancılığa, doğal alanlara büyük zararlar veren Gediz Havzası'nın ve Gediz Nehrinin kirliliğinin önlenmesi, temizlenmesi, korunması, bölgedeki madenlerin, sanayi tesislerinin verdiği zararların açığa çıkartılması, sularda bulunan tehlikeli miktardaki kimyasal maddelerin oranlarının düşürülmesi için gerekli tedbirlerin alınması, kalıcı bilimsel çalışmaların yapılması ve bu amaçla hazırlanan projelerin bir an önce uygulamaya konulması amacıyla Anayasanın 98.Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105.maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederim.

E.00000492522

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevir</i>
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Dede</i>
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Habip</i>
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	<i>Dilşat</i>
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>Oya Ersoy</i>
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Züleyha</i>
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	<i>E. Katircioğlu</i>
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	<i>Hüda</i>
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	<i>Ali Kenanoğlu</i>
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	<i>Zeynel</i>
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>Musa</i>
12	AHMET ŞİK	İSTANBUL	<i>A. Şik</i>
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay</i>
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	<i>Ömer Faruk</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>E. Günay</i>
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut</i>
19	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>P. Dunder</i>
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan</i>